

havde afholdt sig fra at stemme i nedrustningskommissionen, nu, bortset fra Frankrig, kunne tiltræde tanken om en universel nedrustningsdrøftelse, må i første række tilskrives resolutionens operative § 3, der tilgodeser ønsket om grundig forberedelse af konferencen og orientering om det forberedende arbejdes forløb med henblik på senere stillingtagen til deltagelse. For USAs vedkommende har det sikkert spillet ind, at det turde være tvivlsomt, om konferencen nogen sinde kommer i stand.

Det vedtagne resolutionsudkast blev den 29. november bekræftet af *plenarforsamlingen* (res. 2030) med 112 stemmer for, ingen imod, idet Frankrig afholdt sig fra at stemme. Albanien stemte for, Cambodia var fraværende, og Formosa-Kina fastholdt ikke at ville deltage i afstemningen.

1. udvalgs beretning: A/6119.

Deklaration om Afrika som atomfri zone.

1. udvalg holdt i dagene 26. november-1. december 1965 6 møder om tilvejebringelse af en atomfri zone i Afrika og om vedtagelsen af en *deklaration* som et første skridt henimod dette mål.

Debatten afspejlede den stigende interesse i den uforpligtede verden for etableringen af atomfri zoner i geografisk afgrænsede områder.

Ønsket om at gøre Afrika atomfrit fik almindelig støtte. Det blev fremhævet, at udsigterne til at nå dette mål var gode, fordi Afrika endnu ikke var inddraget i våbenkapløbet, og fordi de afrikanske lande var uforpligtede. Det var suveræne staters ret at indlede et samarbejde om at undgå atomvåben. De vanskeligste problemer i forbindelse med udarbejdelsen af en *traktat* var at finde frem til en territorial afgrænsning af den atomfri zone, at udarbejde et kontrolsystem, som ikke betød indblanding i staternes indre anliggender, og at opnå et tilsagn om, at det atomfri område ville blive respekteret dels af atommagterne, dels af de regeringer, som kontrollerer det sydlige Afrika, og som man fra afrikansk side tilsyneladende ikke ønskede at samarbejde med om udformningen af den internationale aftale.

Fra afrikansk side blev det understreget, at et atomfrit Afrika ville mindske den inter-

nationale spænding, bidrage til at modvirke spredning af kernevåben, lette fremskridt mod fuldstændig nedrustning, sikre at verdensdelens beskedne ressourcer anvendes til dens økonomiske udvikling, samt tjene som et eksempel for andre områder.

Ghana fandt det en nødvendig forudsætning for en traktat, at alle fremmede baser i Afrika blev nedlagt. Dette synspunkt blev støttet af *UAR*, der mente, at man tillige måtte tage såvel baser som politiske forhold i almindelighed i omkringliggende områder (Israel) i betragtning. Desuden måtte man sikre sig, at de europæiske regimer i Afrika enten overdrog magten til den afrikanske befolkning, eller at der blev tilvejebragt en international garanti imod, at disse regimer modarbejdede afatomiseringen af Afrika.

UAR var imod et internationalt kontrolsystem, medens flere andre lande, derunder *Somalia*, udtalte sig til fordel for inspektion ved Den internationale Atomenergiorganisations foranstaltning. *Pakistan* fandt det nødvendigt, at en aftale også gav garanti imod, at spalteligt materiale til fredelig brug fandt militær anvendelse.

USA så med velvilje på det initiativ, som de latinamerikanske og nu også de afrikanske lande havde taget på dette felt, og som var i overensstemmelse med det amerikanske ønske om at hindre spredning af kernevåben. Både *USA* og Storbritannien forbeholdt sig deres endelige stilling, indtil en aftaletekst var udarbejdet. Man fastholdt de tidligere opstillede betingelser for atomfri zoner, at om muligt alle stater i området og især de, som er i stand til at gøre en ordning ineffektiv, er enige om målsætningen, at ingen stat eller gruppe af stater vil kunne høste militære fordele af afatomiseringen, samt at der tilvejebringes tilstrækkelig garanti for, at en aftale overholdes. I denne forbindelse håbede man, at de afrikanske lande ville acceptere IAEAs sikkerhedssystem, således som de latinamerikanske lande havde gjort det.

Sovjetunionen erklærede sig rede til i almindelighed at respektere atomfri zoner, såfremt andre atommagter ville påtage sig samme forpligtelse. Østbloklandene erindrede om de planer, der i tidens løb var blevet fremsat om atomfri zoner i Central- og Nordeuropa, på Balkan, i Det indiske Ocean, Middelhavet og Det mellemste